

יבמות קח

עניין: מימינו בכסף שתינו

מהרש"א

גמ' מ"ד מימינו בכסף שתינו כו' ושכרו אדם אחד בד' מאות זוז ושאלו את רע"ק בבית האסורין כו' את ר"י בנציבין כו'. מנזכר לקאי אקרא ללעיל מיניה יתומים היינו ואין אז גו' שהיינו דור יתום צאין רב עמנו ללמוד ממנו כמ"ס צאלישע שקרא רבו אליהו אזי אזי גו' ואמותינו שהיא כ"י שנקראת אם שנאמר ואל תטוש תורת אמך היטה כאלמנה ועי"ז מימינו שהם ד"ת שנמשלה למים בכסף שתינו ועלינו מלשון ענת ה' במחיר גו' וק"ל:

ערוך לנר

בנמרא עצינו במחיר יבואו. במהרש"א ח"א מפרש עצינו לשון עצה ולפ"ז הל"ל עצתינו אכן בפשיטות י"ל דכמו דתורה אקרי מים כמו דכתיב הוי כל צמא לכו למים כן אקרי עץ כדכתיב עץ חיים היא למחזיקים בה ודרש מימנו בכסף שתינו אר"ע דהוי דוגמת מים שהוא לפנינו ואין יכולים לשתות אלא בכסף מפני שאחרים החזיקו בו וכן ה"י ר"ע שהי' אצלם אבל חבוש בבה"א ועצינו במחיר יבואו דרש אריב"ב שהוצרכו להביא תורתו ממרחק מנציבין שהי' רחוק מארץ ישראל כמש"כ התוס' בפסחים (ג:) ושייך בזה לשון יבואו:

ר"א מגרמיזא על איכה ה, ד

אנו לקנות, שאין לנו כלום. ד"א, מימינו. דברי תורה אנו צריכין לקנות בכסף⁹, וכן, עצינו, דברי תורה במחיר, ותחלה היה לנו בחנם¹⁰, מימינו עצינו, כד"א¹¹ "הוי כל צמא לכו למים" וגו'¹², "עץ חיים היא"¹³. ד"א, מימינו, מים לא נאמר אלא מימינו, אפילו [בארות] שלנו לא היינו רשאים לקחת מהם מים, אם לא בכסף שצריכין לתת לגוים, וכן, עצינו, עצים שלנו. (ר"א מגרמיזא)

מדרש לקח טוב איכה פ"ה

(ד) **מימינו בכסף שתינו.** אפילו ללמוד תורה אין מניחין אותנו עד שאנחנו נותנין להם שוחד: **עצינו במחיר יבואו.** אלו פרי האילנות, כלומר אלו טעמי תורה שאנחנו נותנין שכר להשכיר את הגוים להוליכנו מעיר לעיר לשמרנו מפני עם הארץ.

תולדות תנאים ואמוראים ח"ב עמ' 7-555

ור"י בן בתירה האריך ימים, כי בסוף ימי ר"ע מצינו ביבמות קח: ששאלו את ר"ע בבית האסורין ואמר, את ר' יהודה בן בתירה בנציבין ואמר, וחי גם אח"כ שנים רבות כירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב וגדרים פ"ו ה"ח כשהתקבצו חכמי הדור שאחר ר"ע, ר"מ ור"י ויתר חבריהם ושלתו אגרת לחנניה ב"א ר' יהושע שלא יעבר עור שנים, והלך הוא להתייעץ אצל זקן הדור ר"י בן בתירה אם לשמוע להם,

ר' יהודה בן בתירה—בתירה א). הוא ראה עוד את הבית בבניינו ככל חבריו ר"א ור' יהושע ור"ג ור"ט, ובזמן הבית היתה ישיבתו הגדולה בנציבין כסנהדרין לב: שאמרו אחר ר' יהודה בן בתירה לנציבין, ובפסחים ג: יסופר שארמאי אחד הוה סליק ואכיל פסחים בירושלים (שהונה אותם שהוא יהודי) ובא אצל רי"ב וא"ל

